

հեղինակներն իրենց հասկացող քայլերին, այլ ցանկում միայն նոցա վերայ և ցանկալով, որ զայն ժամանակ երբ նոքա ևս արժանանա հասարակական գործակատարներին քաղցր պաշտօնը ստանձնելու և սորա տուած բարոյական մեծ բաւականութիւնը զգալ կարողանալու: Սա մի այնպիսի բարիք է, որ վայելել չկարողանալը թշուառութիւն է իսկական մարդու համար:

Իսկ թիֆլիզի հայ հասարակութեան հասկացող մասի վերայ պարտք կայ ամեն կերպով օգնել ներկայումս գործող բարեգործ և բարեմիտ հայ սինիանց և օրիորդներին, որովհետեւ այդ ընթացքը իրական սեփական բարիք պէտք է վայելել տայ մեր ապագայ սերունդին և հասարակութեան բարոյութեան մի մեծ աղբիւր դառնայ:

Լուսմանը, որ այդ պատուելի տիկնայք մտադիր են վիճակաւոր ևս կազմել Արեւսանդրեան այգիում յօգուտ ճաճկահայաստանի սովորոյն շատ զովելի գործ է և բաւական նպաստ կարող էր այդպէս հասնել կարօտեցող: Այս բարի նպատակն իրագործելուն շատ կարող էին նպաստել մանաւանդ մեր վաճառականները նուիրելով վիճակաւորութեան համար զանազան իրիւղէք, և չենք տարակուսում, որ հանգանակութիւն անող պատուելի կանայք ամենայն սիրով կընդունեն ամեն նուէր այդ նպատակի համար: Կ'յուսանք, որ թիֆլիզի հայ հասարակութիւնը իւր գործակցութեամբ կ'քաջալերէ հայ կանանց այդ բարի գործունէութիւնն և ոչ միայն թոյլ չի տալ նրանց վճատելու, այլ և կ'ստիպէ նրանց իւր նպատակներով կրկնապատկելու իրանց գործունէութիւնը: Յուսանք և չվճատենք:

Քաղաքական աշխարհը կարծես կատարեալ խաղաղութեան մէջ է, ոչ մի ձայն չէ լսուի վրդովեցուցիչ, ամեն բան կարծես բնական ընթացք է բռնել: Ումանք այս վերաբերեցին գերմանիոյ կայսեր ռուսաց կայսեր ուղղած նամակին 19ին փետրուարի Այս նամակը յայտնում էր գերմանիոյ կայսեր բարեկամական զգացմունքը դէպի Ռուսաստան մինչև նորա մահը: Մինչև անգամ Ռուսաստանը անհամաձայնութեան կայսեր այս զգացմունքին հետ վերաբերելով նորա հեռանկար կառավարական գործունէութիւնը, մի քանի լրագիրները գուշակեցին, որ կ'ընդունէ խաղաղութիւնը ապահոված կարելի է համարել, որովհետեւ Ռուսաստանի դէմ իբրեւ թէ կազմվող դաշնակցութեան կենդանւում պէտք է լինէր գերմանիան, ուրեմն և գերմանական կայսեր մտերմական և բարեկամական նամակը բնականաբար պէտք է քանդէր ամեն նախադիմանքը: Բայց կայսեր այդ նամակին և Ռուսաստանի հրաժարականին յետ փոխվեցան եւրոպական տէրութեանց դրութիւնը, ընդհանուր զինաթափութիւնը տեղի ունեցում, արեւելեան հարցը վերջնականապէս կարգադրվեցան համաձայն Բերլինի դաշնագրութեան, Ավիւնիստանի հարցը որոշվեցան վճռաբար, Ֆրանսիայի հաշիւը գերմանիայի հետ վերջացած է միմեծ, քանի որ դեռ էլ լուսարկիւն յետ դարձրած չեն, և քանի որ Ֆրանսիայի ներքին իշխողութիւնը չեն վճռել այն անպատուութիւնն, որ նրանց բերեց

վերջին պատերազմի ժամանակ խայտառակ պարտութիւնն և հինգ միլիարդ տուգանքը: Թողնենք մի կողմ և այլ բազմաթիւ այլ ներքին և արտաքին հարցերը տէրութեանց մէջ, Այս ամենը, որ միշտ պատերազմի երկիւղ է ազդում, դեռ վերջացած չեն և կան իրեն ձայններ, որոնք ամեն լուրջ պատրաստ են և կարող հրդեհ հանելու: Եւրոպայի մէջ, ուրեմն և չափազանց միամիտ և բարեմիտ պէտք է լինել, որ հնարաւոր լինի Եւրոպայի խաղաղութիւնը ապահոված համարել: Եթէ գերմանիան վճռած էլ լինի բնաւ չմասնակցելու որ և է պատերազմի, նորա բռնած դիրքը պէտք է լինի չհեղձութիւնը: Եթէ այդ արգելք կարող է լինել թշնամի դաշնակցութեանց կազմվելուն: Եւրոպայի մէջ, Արեւելեան հարցի վերաբերութեամբ մինչև անգամ Աւստրիան աւելի յարմարութիւն և խորհուրդ ունի կենդանւում լինելու դաշնակցութեան, որ ձգտէր վճռելու այդ հարցը յօգուտ ընդհանուր Եւրոպային և նոյն իսկ Տաճկաստանի քրիստոնեայ ազգներին, որովհետեւ քաղաքական փոփոխութիւնը արեւելքում աւելի յարաբերութիւն ունին Աւստրիայի քան Գերմանիայի շահերին հետ: Ուրեմն եթէ արեւելեան հարցը կրկին պատերազմի առիթ լինի, սա կարող է մղվել և հարցն որ և է վճիռ ստանալ և առանց Գերմանիայի ազդու և անմիջական միջամտութեան, նա այդ հարցում կարող է իւր նշանակութիւնը պահպանել դաշնագրութեան ժամանակ վիճառողութեամբ: Իսկ մասնակցելու պատերազմին կարիք չունի, որովհետեւ նորա շահերը արեւելքում այնքան աննշան են, որ չարժէ նոցա համար երկիրը մեծամեծ զոհողութեանց ենթարկելու, նա մանաւանդ որ նա հարկաւորութիւն ունի իւր շուկայի անհպանելու իրան աւելի զգալի հարցերի համար: Եւրոպայում Միջին Ասիայի հարցն, որ նոյնպէս կարող է պատերազմի առիթ լինել, վերաբերում է զլուսաւորապէս Ռուսաստանին և Անգլիային և սորա այդ պատերազմի համար մինչև անգամ կարիք չունին Գերմանիայի մասնակցութեան, որ այդ հարցում բնաւ չաճ չունի: Նորա միջամտութիւնն այս հարցում պէտք է լինի միայն ճիշդ, որ այդ պատերազմը առիթ չդառնայ և Եւրոպայի վրդովեցուն և սորա մէջ էլ հարցեր դարձնուան: Այսպէս կարելի է առաջ բերել բաւական հարցեր, որոնք կարող են պատերազմի առիթ տալ առանց Գերմանիայի մասնակցութեան:

Այս հանգամանքն և տէրութեանց ներկայ դիրքն աչքի առաջ ունենալով աւելի հաւանական է կարծել, որ Եւրոպայի խաղաղութիւնն ապահոված չէ, քան հակառակը մտածելով անվտանգ մնալ: Մինչև որ չլինի տէրութեանց մէջ ընդհանուր զինաթափութիւն, մինչև որ զօրաց թիւը ամեն տէրութեանց մէջ չը նուազի մինչև հնարաւորութիւն, որքան կարելի է միայն խաղաղութիւն պահպանելու համար, անհնար է պատերազմ չդուշակել և ամեն լուրջ խաղաղութեան խանդարման համար երկիւղ չկրել: Այս երկու վիճակներից մէկն, անտարակոյտ, շուտով հաստատութիւն կը գտնի, որովհետեւ ներկայ դիրքն, որ ամեն տէրութեանց համար անտանելի բռն է, չէ կարող երկար տևել:

Գերմանիայի և Աւստրիայի դրամական վիճակն անմիջական է, իսկ Տաճկաստանի մասին և ոչ իսոքա հարկաւոր է աւել: Այս վիճակը տեղական չէ կարող լինել:

Ա Ջ Գ Ա Յ Ի Ն

Հ Ի Ն Ր Ի Բ

Անհրաժեշտ, որ և Պօլսի կեդրոնական մասնաժողովը Տաճկահայաստանի սովորոյն համար ուղղումէ մանաւանդ դէպի ռուսահայերը:

Տ Ե ր,

Որպէս ծանօթ է Ձեր առաքինի ազգասիրութեան, մարդկեր սով մի ի ժամուս անհնարինս կը տանջէ զըրնագաւառ մեր զհայաստան, ի նշանաւոր մասունս իւր ի վան, ի Պայազլիս, յԱլաշկերտ և ի Տիգրանակերտ:

Այնուրեք սով միշտ ահաւոր, աստ, աղետից աղետալիցն այս չար, անմասն մոլորութեամբ կը լծանայ:

Ճանապարհաց անբաւականութեամբ և մերթ ընդ մերթ հեռագրական հաղորդակցութեանց պակասութեամբ քաջալերել կը վայրագի, անսովոր ձևերն ի խոտութեան սոսկիւն և մարդասիրի իրերաց ձգեալ աչքերն ի կարկառման օրից և կարօտոյ օտառեցեալ տեսնելով զանմահ շահասիրութիւն անգամ իւր սահմանաց վանել կը յանդգնի:

Փշեցնիք մեք, Տէր, եղբայրական վառ շնչով սովոյ դաշնակից այս սառնամանեաց վրայ, այլ ոչ հայկեցյալ, զի ամբողջ մարդկութեան վառ ոգին միայն կարող է Տէր, սովամահ այս սառուց սաստեալ մերթ զաւրել մերթ շաւրելալ գտուրս բնութեան զուգակշռել:

Յոյժ հեռի եմք մեք, Տէր, մեր թշուառ մարդկան ձայնն ամբողջ իւրենց ընտանեաց հասցեցանելու ի կարողութեան: Ուստի Ձեզ եկաք, Տէր, մերձաւորադոյն եղբայր հարազատից մեր կարօտն իմացուցանել, զի այսպիսի տառապանաց աւուրց մէջ, Ձեզ չըլիմք որչափ մեզ համար յիմարութիւն նոյնչափ առաքինութեանը թերահաւատելով րդ-Ձեզ նախատել էք:

Որորմանութեամբ թշուառաց վանն ներկայի հաց ջամբել, իմաստութեամբ վանն ապագայի սերմն հացի պատրաստել, իսկ որ ահաւոր է, Տէր, ամբարն դրան հանդէպ Մարտ և Ապրիլ ամսոց հետ անմասն կուրջ պարտաւորեալ եմք:

Կարօտեալն այսօր հացի, ո՞ տէր, յիշեցէ՛ք հացի տէրն է, արդ սովալուրէլ լքեալն դարեր ու դարեր հարց սուրբ աւանդից վրայ հսկողն է, հեղութեամբ, արիւթեամբ, աջարջութեամբ, ամենայն զրօշակաց ներքեւ, բարի հպատակ և արդար աշխատաւոր հայրեն՝ տնայաճ աւագ եղբայրն է:

Որորմեցէ՛ք ապա մեզ Տէր, յանուն այսպիսի թշուառաց և արագ սուր մեզ օգնութեանց ժամանակ ձեռք Մշակ՝ Պէղու և Պորձ պատուական լրագրող ազնիւ և առաքին խմբագրապետաց օրոց օժանդակութեան պատահել պատիւ ունեցանք:

Չառաքինիդ, հին բարեգործութեանց անուշ յիշատակին աւանդելով և նորանոր օգնութեամբ օրհնութիւններ ի վերայ գերդաստանիդ և սորա ողորմածութեան ձայնին

անսացողացն ի վերայ հրաւիրելով, եմք ամենախորին յարգանք ձեր միշտ շնորհապարտք:

Ի զիմաց Սովորոյ խնամատու Կեդրոնական Մասնաժողովոյ

Ատենադպիր Ատենապետ Մերձէ Կեդրոնական 1880, Փետրուար 27. Կ. Պօլս, Քատրգէոյ.

ՅԱՐԳՈՅ ԽՄԲԱԳԻՐ

«Գ և օ լ Ն ի չ է Տ է յ տ ու Ն գ օ դ Երմանական Լրագրում կարգալի հետեւալ տխուր նկարագրութիւնը հայոց դրութեան մասին Տաճկահայաստանում.

«Անի, Բայազէթի և Երզնումի նահանգներում սովից և նրանից առաջ եկած հիւանդութիւններից կարելի չէ մարմն սարսափելի դրութեանը նշանէ: Խեղճ ժողովուրդը շատուց է արդէն կրակվում է արմատներով և տերեւներով ու մի լուրջ աղբիւր պատրաստուած վատ հացով, որը մաշող բաղնիք հայկե կարողանում է բաւականացնել և արդէն փնտրուած կազմուածքի վրայ ինչպէս մահաբեր թոյն է ներդրածում: Անսովոր սաստիկ ձմեռը, չափազանց վատ ձանապարհների աւելի ևս զգուշացրել են, ընդհանրապէս իրենց Ռուսաստանից և Պարսկաստանից գրելով անհնարին են աւելի»: Չնայելով այս դառն վիճակին տաճկի կառավարութիւնը ամենայն սաստիկութեամբ և բռնութեամբ պահանջում է վերջին 3 տարուայ ապահովի հարկերը և մինչև վերջին աստիճան անսկիցած ժողովուրդը զրկում է իր վերջին կայքից: Խեղճալի հայերի դրութիւնն աւելի ևս դառնանում է նորանով, որ այդ անդէն և անպաշտպան ժողովուրդը անդադար ենթարկվում է աւագակ քրդերի յարձակմունքներին:

«Բերլինի դեսպանաժողով մարդասիրութիւնից շարժուած պարտաւորելի իր 61 յօդուածով բարձրագոյն Գուռը անյապաղ մոյցնել հայերից բնակչւած զաւառներում այն յիշատակութիւնները, որոնք հարկաւոր են նոցա դրութեան բարեկաւութեան կեանքի և կայքի ապահովութեան համար: Գուռը պարտաւորուեցաւ հաղորդել ժամանակ առ ժամանակ մեծ տէրութեանց այն միջոցները, որ և զործ կղնէ այս նպատակին հասնելու համար և մեծ տէրութիւնը պարտաւորուեցան հսկելու, որ այդ միջոցները զործ կունեն: Բայց մինչև ցայժմ ոչինչ չէ արած, որ այս դաշնադրութեամբ խոստացածը կատարուի: Գուռը իր գրամական վատ դրութիւնը պատճառ բերելով ու շանջում է խոստացած բարեկարգութիւնները: Եթէ նաեւ մինչև ցայժմ մեծ տէրութեանց ներգործելը այս հարցի մասին համախումբ և վճռու դական չէ եղել, նոքա այսուհետեւ այլ ևս չեն կարող, նկատի ունենալով օրէջցօր սաստիկացող կարիքը, իրանց դաշնադրութեամբ ստանձնած հսկողութեան իրաւունքից և պարտաւորութեան իրաւունքից:

«Մեր դիրքերից եղբայր մէջ յիշատակ հետզհետեւ շատնալու վերայ է լրագիրներ ստացողաց թիւը, որ և մեծ փախաւոր կկարգան և կարգաւորեն այլը ևս կհաղորդեն: Այս տարի օրոյն Սարգսի զօրավարի օժանդակութեան առաջնութեամբ օգնութեամբ պատուաւոր թիւով գտնուելով պ. Սարգսի Սարգսի սեանցի տանը՝ խոսակցութիւն բացուեցաւ Վեդուս լրագրողը գրուածոցը մասին, այնտեղ և ես բարեկարգաբար ներկայ էի. պ. Յովհաննէս Թովաթեանցն ցաւօք սրտի հաղորդեց ասելով թէ՛ մեք այսօր այստեղ ուրախութեան մէջ ենք. իսկ մեր հեռաւոր եղբայրները և զաւակուրքը վատաբարեալ աշխարհի մէջ սովաւ մահ կկրենք, եթէ եղբայր մեր ձեռքերէն եկածին չափ և մեք օգնութիւն մը հասցնենք նոցա, ոյս խօսքերուս վերայ մեծ քաղաքագուլի պ. Ղևոնտեանը թուով խնդրեց ասուր Սարգսեանցէն և կազմեց առ ժամայն մի ստորագրութեան թերթ,

տաւորութիւնից ազատ մնալ: Գուռը շատ լաւ կանկար իր սեփական օգտի համար, եթէ կատարելով իր խոստումները զէպի դաշնակցիլը ստորագրող տէրութիւնները նոցա համախումբ միջամտութեանը այդ հարցի մէջ առաջն առնել: Այսօր դեռ էլի ժամանակ կայ դորա համար, բայց շուտով հայոց հարցը կարող է ճաճկաստանի դժուարութեանց թիւր բազմապատկել:

Այս սարսափելի դրութեան վերաբերութեամբ ամեն օր մեր պարբերական հրատարակութեանց մէջ կարողւմ ենք և ինչպէս երևում է դրութիւնը օրէջցօր վատանում է, բայց մենք հարկաւոր համարեցինք հաղորդել պատուական գերմանական Լրագրի նկարագրութիւնը և մտքերը այն իսկ պատճառով, որ զաւանանաւորներն է հայոց հարցի վերաբերութեամբ:

Մենք քաջայայտ ենք, որ Եւրոպայի մեծ տէրութիւնները չեն թոյլ տալ, որ Տաճկաստանը օտանկալ անէ նոցա իրաւունքը, բայց մինչև նոքա կսկսեն գործելու մեղ մեր կհասնի, այդ պատճառով մենք նոցա սպասել չենք կարող, այլ պէտք է գործենք և որքան կարելի է արագ խեղճ սովատանջներին ազատելու հայոց հարուստներ բացէ՛ք ձեր սրնդուկները, եթէ ձեր մէջը հայութեան նոյն կայ և առատ, հանգամանքին յարմար գումարներ տուէք խեղճ սովից տանձվողներին, դուք հայոց հարսեր և աղջիկներ, ծախեցէ՛ք ձեր զարդերն և հասէք յօգնութիւն ձեր քղորդին և նոցա խեղճ մտադր երկանց, իսկ դուք հայոց հողերը հովիւներ և հովուապետներ, ծախեցէ՛ք անկաւակուտ լուսնիք, ձեր թանկագին հովուական զաւազանները, ձեր եկեղեցական դարձրել և օգնութիւն հասէք ձեր հօտին. էլ ուր պէտք է հօգնուէք եթէ հօտը սովամահ լինի, աշխատեցէ՛ք պահպանել ձեր հօտը, նա ձեզ ձեր տուածի տասնապատիկն և հարկերապատիկը կ'վերադարձնէ: Եթէ նա չլինի, դուք ես սովամահ կլինիք:

Ա. Գ.

Թ ի Ֆ Լ Ի Ս

Հ Ի Ն Ր Ի Մ
(Թղթեցուցեալ «ՄԵՂՈՒ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻՍ ԼԵՔՏԵՐԻ)

Մեր դիրքերից եղբայր մէջ յիշատակ հետզհետեւ շատնալու վերայ է լրագիրներ ստացողաց թիւը, որ և մեծ փախաւոր կկարգան և կարգաւորեն այլը ևս կհաղորդեն:

Այս տարի օրոյն Սարգսի զօրավարի օժանդակութեան առաջնութեամբ օգնութեամբ պատուաւոր թիւով գտնուելով պ. Սարգսի Սարգսի սեանցի տանը՝ խոսակցութիւն բացուեցաւ Վեդուս լրագրողը գրուածոցը մասին, այնտեղ և ես բարեկարգաբար ներկայ էի. պ. Յովհաննէս Թովաթեանցն ցաւօք սրտի հաղորդեց ասելով թէ՛ մեք այսօր այստեղ ուրախութեան մէջ ենք. իսկ մեր հեռաւոր եղբայրները և զաւակուրքը վատաբարեալ աշխարհի մէջ սովաւ մահ կկրենք, եթէ եղբայր մեր ձեռքերէն եկածին չափ և մեք օգնութիւն մը հասցնենք նոցա, ոյս խօսքերուս վերայ մեծ քաղաքագուլի պ. Ղևոնտեանը թուով խնդրեց ասուր Սարգսեանցէն և կազմեց առ ժամայն մի ստորագրութեան թերթ,

նախ ստորագրեց ինքը իրեն առաջ-
նորդ պիտի և ապա՝ առաջարկեց
Թերթը այնտեղ կողմը բոլոր ան-
ձանցն ի ստորագրութիւն, ուր իս-
կոյն ժողովեցաւ 26 րուպի: Միտ
օրն ժողովրդականը հրաւիրուած
գործը գործողիս գահինը երեցիկա-
նական հաշուեանութեան մասին
պ. քաղաքագլուխն ի վերջոյ համա-
նօտ կերպով նկարագրելով վան քա-
ղաքի սովորեց սրտածմելի դրութիւնը,
առաջարկեց յիշեալ Թերթը ժողո-
վրդոյ, որը և ստորագրելով նուիրե-
ցին իրենց լուծար իւրաքանչիւրը
ըստ կարողութեան, որով և ժողո-
վեցաւ ընդ ամենն 67 րուպի արծ.
պ. քաղաքագլուխն յատկապէս շնոր-
հակաութիւն մատուցեց ժողովրդոյ,
որը սիրով ընդունեցին իրեն այս ան-
սակ առաջարկութիւնը:

Ահաւաստի արդոյ խմբագիր, ըստ
յանձնարարութեան պ. քաղաքագլ-
խին ընդ այսմ առաջարկով առ ձեզ
վերադարձաւ գումարն փոստային ծախսն
մէջէն հանելով, կիսգրեմ հասցնել
զայն ուր որ արժան է, իսկ նուիր-
բատուաց անունները բարեհաճէք
տպագրել ձեր պատուական լրագրոյն
մէջ ի խրատոյս և յօրինակ այլոց,
որ սղաք են. Գրիգոր Ղիլիսեանց 5
ր., Յովհաննէս Թափաւեանց 5 ր.,
Կարապետ Պէնիկեանց 6 ր., Մկրտիչ ձե-
նանեանց 1 ր., Կատարինէ Բաշու 5
ր., Սարգիս Սարգիսեանց 1 ր., Գրի-
գոր Պետրոսեան 2 ր., Սարգիս Խա-
րիպեան 3 ր., Յովակիմ Մկրտչեան 3
ր., Սիմէօն Մերկաւեան 3 ր., Կարա-
պետ Մուրադեանց 3 ր., Պետրոս
Պետրոսեան 3 ր., Մովսէս Պետրոսեան
3 ր., Պողոս Պապայանեանց 1 ր.,
Մեքայէլ Պառուսեանց 5 ր., Սար-
գիս Գալստեան 1 ր., Գէորգ Մու-
ձեան 1 ր., Գէորգ Գէօրգեան 2 ր.,
Մինաս Հալաձեան 3 ր., Գանիէլ
Թուրմանեանց 3 ր., Պետրոս Թուրմա-
նեանց 3 ր., Սերոբ Սերոբեան 2 ր.,
Մանուկ Պէնիկեան 1 ր. և Սրբուհի
Գուշնարեան 2 ր.:

Մ. Զեհնեանց:

ԱՂԱՅԱՆԻՆԻՆԻ
(Իշխանութեան, ՄԵՂՈՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ-
ՆԻ՝ ԼԵՔՏԵՐ):

Եթէ մի ոմն որ և է հասարա-
կական օգտաւէտ հիմնարկութեան
բարերար հանդիսանալով նպատակ է
ընտրուած իրան իւրովանն նպատակ
յիշեալ հիմնարկութեան արդիւնա-
ւէտ գործունէութեան նորա տարիք
պատմութեան առաւել հասուն տես-
նելու գիտաւորութեամբ՝ ապա ու-
րմն և նոյն հիմնարկութեան վար-
չութեան վերայ սկսած պարտք է
ընկնում այդպիսի մի որ և է բարե-
բարի պատուել հրապարակական լիա-
շուրթն շնորհակալութեամբ:

Սահակապետեան օրորողաց զգա-
լոյն վարչութիւնը ձեր պատուական
լրագրի միջոցաւ պարտք է համա-
հակալութիւնն յայտնել նախ Շօրա-
գլուխու գաւառագլու հայապիլ մեծ.
պ. վարչական Շահուբալեանցին, որ
նուիրեց զարդոյն 150 րուպի և երի-
րորդ՝ պա. Հաջիպապ Յովհաննէս և

Մկրտիչ Խաչիրեան կղբարց, որը իս-
րեանց նորոգ հանգուցեալ Տիգրան
կղբար քաղցր յիշատակն յարկելով
յաւերժացողին նորա անունն 40
րուպի ընծարարելով նոյն պարտքին:

Ա. Յ.

ՄԵՏԱՊԱՏԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹ ՊԱՐՈ-
ՆԱՅԲ Ա. ՄԱՆԹԱՇԵԱՆՅԱ Ա. ՅՈՎ-
ՀԱՆՆԵՍԵԱՆՅԱ

Այնիւ սիրելիք, Հայաստանի Բար-
ձր Հայոց Կարնոյ քաղաքին
մէջ բայուելիք Ռուբինեան երկ-
րագործական ուսումնարանի հա-
մար ուսնարեանկ մերաւնայ բարե-
պաշտ և աղին. հայ ժողովրդակա-
նաց կողմից ցոյց տրուած սիրալիր և
քաղցր համակրութիւնը մեծ քա-
ջաւերութիւն տուած է ինձ առա-
ւել եւանդեամբ աշխատելու, և ա-
մենայն տաժանելի դժուարութիւնք
առ ոտն կոխելու:

Սոյն հաստատուն նպատակաւ և
ուրախութեամբ աշխատած միջոցիս,
ազգային լրագրաց մէջ յանդարձ
տխուր ձայն բարձրանալով վանայ և
Աշխարհի մերաւնայ սիրելի ազ-
գայնոց մէջ պատահած ծանր սովի
զոյժը կտարածուի ի լուր և ի կա-
րկեցութիւն համայն աշխարհի:

Սոյն աղետար և չարաբաստիկ
զոյժը, որ ամենայն մարդասէր և ազ-
գասէր անձանց սիրտը և հոգին կը
յուզէ և կ'աշխարհէ, ինձ համար ևս
նուիրական պարտք կ'համարիմ օգ-
նել և օժանդակել որչափ կ'ենիմ
մեր ձեռնհասութիւնն այն համա-
րին և համազօր կղբարց և սիրե-
լեաց:

Ուստի հայ ազգին յանուն երկ-
րագործական արուեստի և վարժա-
րանի նուիրատուութեան գումարից,
իրեւ առաւել ստիպողական և ա-
ւելի կարեւոր պատշաճ կ'համարիմ
հազար (1000) ուրբի յանձնել
«Մեկուս» արգոյ խմբագրութեան և
հեռագրաւ ուղարկել տալ փերի-
շեալ դժբաղդ ազգայնոց մատակա-
րար յանձնաժողովոյ՝ որպէս զի փո-
քր ինչ դարման տարուի նոցա
գումն և ոյրոմել վիճակին:

Որովհետեւ պարտաւոր էի զիմել
առ ձեզ իրեն հոգարարած և գան-
ձապետ, կ'ենդրեմ որ ինձ համար
ամենակարեւոր համարուած սոյն կար-
գալիութիւնը ձեզ ևս հաճելի լի-
նելով, ձեր հաւանութիւնն ևս կը
տայք և պարտ ու պատշաճն կ'կար-
գալիք ժամ յառաջ սոյն մարդա-
սիրական գործը իր նպատակին հաս-
նելու համար, որով կ'յուսամ թէ՛
ինչպէս ինձ նոյնպէս և ձեզ և հա-
մայն մերաւնայ սիրելի ազգայնոց
ուրախութեան պատճառ կողմ սոյն
գործը առանց այլ և այլ կ'անօրի-
նէք վաղ ընդ փոյթ և կ'ձանու-
ցանէք հրապարակաւ տեղադրել ազ-
գային լրագրաց մէջ:

Այս մասին ևս ևս առանձին նա-
մակաւ խորհած եմ Մեկուս արգոյ
խմբագրութիւնէն, որ պէտք եղած
օժանդակութիւնը ընէ, ժամ յառ-
աջ սոյն փողը ուղարկելու իսրեանց
պատկանեալ տեղերը: *)

*) Ծանօթ. խմբագրութիւնն այս հա-

Ղեկունեցէք մեր յարգական ող-
ջելը:

Ա. Յ. Վ. Ռուբինեանց:

23 փետրվարի
Ք ի շ Ն և.

ՄԱՆԵ ԼՈՒՐԵՐ

Տփլիսի շքիւստունայ գաղթականաց
օգնող մասնաժողովից յանձնուած մա-
տենով ժողովուած դրամական օժանդա-
կութեան, Տփլիսի արկիւնները:

Դ. Անանեանց 100 ր. Ի. Ա. Անա-
նեանց 25 ր., Վ. Վ. Թամաշեանց 100
ր., Տաւրովի 50 ր., Մանթաշեան 25
ր., Ս. Անանեանց 3 ր., Ս. Արմուրի 5
ր., Կ. Բեթիւղեանց 3 ր., Վ. Ամ-
բարդանեան 10 ր., Ռմ 11 ր., Մ. Ա. 5
ր., Ն. Ն. 5 ր., Վ. Կիլիկեան և ընկ. 20
ր., Մեկուսեան 5 ր., Օ. Տիւրմուշ 3
ր., Ն. Մամիկոնեան 10 ր., Գ. Աղա-
զանեան 10 ր., Ա. Ա. Ղարաբան 10
ր., Ա. Ի. Բուրժէլի 17 ր., Գ. Չա-
կէշեան 1 ր., Ն. Խաչաճեան 3 ր.,
Ռմ 1 ր., Ռմ 3 ր., Ռմ 5 ր., Ն. Մ. 6
ր., Ս. Խաչիւրեան 3 ր., Ս. Օ. Անա-
նեան 10 ր., Ս. Կ. 5 ր., Գր. Փրիգո-
նեան 10 ր., Ս. Կ. Թամաշեան 10 ր.,
Շ. Անիկեան 3 ր., Ն. Միրզայանեան
1 ր., Գր. Միրզայան 1 ր., Ն. 3 ր.,
Հէջուրեան և Փրիգոնեան 50 ր., Ս. Ա.
Խաչիւրեան 10 ր., Մանթաշեանեան-
րը 10 ր., Մ. Տէր-Միքայէլեան 10 ր.,
Պրիգոնով 2 ր., Մ. Ռոստոմեանց 10
ր., Գ. Տէր-Յովհաննէսեանց 3 ր., Գ.
Սարգսեան 5 ր., Պ. Արեանց 3 ր., Օ.
Տէր-Յովհաննեանց 10 ր., Մ. Բեթիւղ-
եանց 3 ր., Ն. Մասումեան 3 ր., Մ.
Գեանջուրեանց 10 ր., Օ. Հասան Զա-
լեանց 10 ր., Պ. Արեւիկեան 3 ր., Ս.
Ալիսու 1 ր., Ս. Տէր-Յովհաննեան 5 ր.,
Ն. Խաչիւրեանց 5 ր., Ն. Եղիազարեանց
3 ր., Ա. Ներսիսեանց 3 ր., Ի. Լոմ-
նեանց 5 ր., Ի. Կուրցեան և. Ա.
Միրզայանեանց 3 ր., Պ. Բիշար 10 ր.,
Օ. Աղամալեանց 10 ր., Գ. Մարեա-
նեան 1 ր., Ի. Մուրադեան 10 ր., Ա.
Շահինջարեանց 5 ր., Ս. Պապիսեան 1
ր., Ալիսուեանց 1 ր., Ս. Եղիազարեանց
3 ր., Պ. Շաղինեանց 20 ր., Վ. Զա-
կուրեանց 15 ր., Ա. Ա. Խաչիւրեանց 5 ր.,
Ա. Բ. Տէր-Յովհաննեանց 45 ր., Եղ-
գէորգեանց 25 ր., Պ. Եղիազարեանց 3
ր., Ս. Նազարեանց 3 ր., Ի. Շաղինեանց
3 ր., Ա. Արեանց 3 ր., Գ. Ղարա-
նեանց 3 ր., Բ. Եղիազարեանց 3 ր.,
Պ. Բայանդուրեանց 5 ր., Սարգսեանց
2 ր., Ս. Գոպեանց 5 ր., Ա. Տէր-Տէ-
րեանց 3 ր., Ն. Նաթիկեանց 3 ր., Ս.
Հայրապետեան 1 ր., Ս. Բայանդուրեան
10 ր., Սէր-Սարգիսեանց 3 ր., Ս. Պէպի-
նեանց 3 ր., Ս. Գաւթեան 2 ր., Ն.
Դէմուրեանց 3 ր., Ն. Գասպարեանց 1
ր., Ս. Գանձակեցի 1 ր., Գ. Բարալեան
4 ր., Մ. Մանթաշեան 2 ր., Կ. Արա-
րեանց 1 ր., Լ. Տէր-Ղազարեանց 1 ր.,
Պ. Մանթաշեան 5 ր., Գ. Յարութիւ-
նեանց 5 ր., Ն. Փրիգոնեանց 3 ր., Ի.
Յարութեան 1 ր., Միսիկեանց 1 ր., Եղ-
Րազո 2 ր., Գ. Տէր-Նիկողայոսեանց 1
ր., Պ. Ղարաբանց 1 ր., Տ. Ստեփա-
նեանց 1 ր., Ս. Վարդանեանց 1 ր.,
Ն. Ա. Եւանդուրեանց 3 ր., Ա. Միրոսե-
անց 5 ր., Գ. Պրիգոնեանց 5 ր., Ս.
Ստեփանեանց 2 ր., Ի. Բէհուրեանց 10
ր., Գ. Նիկողայոսեանց 10 ր., Մ. Խա-
չաշեանց 2 ր., Գ. Դուրգեանց 5 ր., Բ.
Նաւասարդեանց 10 ր., Պ. Աղաբէգեանց

զար մանէթը ստացաւ մարտի 12ին և
հետեւեալ օրը այլ հաւաքով ժողովի հետ
փոխանակաբար Կ. Պոլիս, կենդանական
մասնաժողովին մեծ. պ. Ս. Կիւրչեանեան
ցի գործակաւարտի միջնորդութեամբ:

10 ր., Եղբ. Աղաբանդարեանց 10 ր.,
Բարսեղարեանց 10 ր., Փ. Շաղին
40 ր., Ռմ 20 ր., Ռմ 3 ր., Ռմ 3 ր.,
Տէր-Միքայէլեանց 5 ր., Գ. Ալիսուեանց
10 ր., Ա. Սիւնիկեանց 5 ր., Ն. Մարկ-
Յակոբեանց 100 ր., Յակոբեանց 2 ր.,
Մեկը Բէշարեանց 5 ր., Ն. Մատու-
րեանց 25 ր., Պ. Թաթուրեանց 2 ր.,
Մ. Ստեփանեանց 1 ր., Ռմ 1 ր., Ա.
Անանեանց 3 ր., Ս. Խաչիւրեանց 6 ր.,
Կ. Խէշիկեանց 25 ր., Պ. Զոհրաբեանց
2 ր., Ա. Ակոբեանց 2 ր., Ն. Ակո-
բեանց 2 ր., Ա. Եղիազարեանց 2 ր., Ա.
Հախնազարեանց 5 ր., Պ. Բանդէզ 5
ր., Կ. Ներսիսեանց 2 ր., Շ. Գեօղա-
րեանց 2 ր., Ա. Արաճաճեանց 2 ր.,
Ն. Աղաբէգեանց 3 ր., Մ. Տէր-Առաքե-
լեանց 5 ր., Ս. Բարսեանց 2 ր., Վար-
դանեանց 3 ր., Գ. Շահումեանց 2 ր.,
Պ. Շաղումեանց 2 ր., Ն. Ղազարեանց
5 ր., Ն. Մանուկեանց 3 ր., Պ. Գու-
րիշեանց 2 ր., Տ. Խաչազարեանց 2 ր.,
Բ. Ղազարեանց 2 ր., Շ. Գաբրիէլեանց
1 ր., Ա. Հախնազարեանց 2 ր., Ա.
Սողիկ 1 ր., Պ. Ղազարեանց 3 ր., Ն.
Նազիկի 1 ր., Մ. Սաղինով 1 ր., Պ.
Շերետով 1 ր., Ա. Միրզետով 1 ր., Ա.
Թումանեանց 50 ր., Պ. Ստեփանե-
գեանց 2 ր., Նիգար 1 ր., Պ. Երիտով
1 ր., Կ. Անանեանց 5 ր., Ս. Բազա-
րեանց 1 ր., Գ. Գ. 50 ր., Գ. Մ. Յով-
հաննէսեանց 30 ր., Ռմ 3 ր., Բնդ-
ամենը 1300 ր. 50 ր.:

Յոգուած նոյն սովորեց 9 անցեալ փե-
տրուարի Տփլիսի մոլորարանում կազ-
մուած պարահանդէսի ժամանակ զոյա-
ցած փողի հաշիւը. մուտքն 995 ր.,
եւթ. զինուորական երաժշտութեան վը-
ճարուած է 53 ր., սաղանդարներին
34 ր., տոմարները տպուած համար 3
ր., լուսաւորութեան և ծառաներին 67
ր., «KABARE» լրագրում տուած յայտա-
բարութեան համար 2 ր. 40 ր., մանր
ծախքեր 2 ր., վան ուղարկած հեռագ-
րին, փողերը սովորեց հասուցանելու հա-
մար 3 ր. 50 ր., Եղաճեան 165 ր. 5 ր.:

Մկրտիչ արքեպիսկոպոս խորհմանքի ա-
նուամբ փոխանակաբար է վան, փի-
թոյնեան Տփլիսի կանտորայով 830 ր.,
զուճարն է 995 ր. 5 կոպ.:

Մատենների և պարահանդէսի միջո-
ցաւ զոյացած գումարն է 213 ր. 50 ր.,
նոյն մատեններով ժողովուած է և
հրատարակուած «Մեկուս» Հայաստանի
թ. 6 ի մէջ 1913 ր.:

Ուրեմն տիկնայն ժողովածի գումարն
է մինչև մարտի 4 ր. 43 ր. 50 ր.:

Բոլոր գումարը Տփլիսի մասնաժո-
ղով փոխանակաբար է հեռագրով վան
Մկրտիչ արքեպիսկոպոս խորհմանքին փի-
թոյնեան կանտորայի միջոցաւ սովորեց
բաժանելու համար վանում կազմուած
«Սովորեց» օգնող մասնաժողովին ձեռքով.
Բացի փերիշեալ գումարը. Տփլիսի
ազգայնականաց օգնող մասնաժողովը
փոխանակաբար է փետրուարի 10ին
վան, խորհման սրբադանին, նոյն նպա-
տակի համար, իւր փողերից 1500 ր.,
Մասնաժողովը արդէն ստացել է սրբա-
դանից՝ ապահովագիր փողի ստանալու
մասին և խորին երախտագիտութեան
հնարակալութիւն, այդպիսի կարեկցու-
թեան համար:

Վաղը, հինգշաբթի, ամսոյս 27-ին հայ
ղերասանական ժողովական խումբը կ'երե-
կայանէ յօգուտ պ. Սարգսեանի առա-
ջին անգամ «Սովորեց» սպանումը դրա-
մա 5 արար, և 7 պատկերով:

ԳԱՆՁԱԿԻՑ մեզ գրում են. օրերումս
վախճանուցեալ գանձակեցի պարոն Պ.
Վ. Նաւարեանը: Այս հանդուգնալի իւր
բարեգործութիւններով յայտնի է գան-
ձակեցեաց: (Առում են, որ այս մարդը
իւր կենդանութեան ժամանակ մօտ
10,000 ր. զոհեց է գանձաւան բարեգոր-
ծութեանց համար): Հանգուցեալ թա-
ղուցեալ ս. Գ. Երեմիայի գաւթում,

նուիրելով նոյն եկեղեցուն 500 ուրբի,
Սորա օրդիւր մատակարար են իւրեանց հօր
յիշատակը անմահ պահել ժողովրդի մէջ.
Մենք մեր կողմից մի համեստ առա-
ջարկութիւն կանխեց պ. պ. Ժառանգ-
ներին: Այսօր Գանձակը դուրի է ու-
սումնարանի շինութիւնից. այնպէս որ օ-
րորդաց զարդի համար ամեն տարի
դռնէ դուռ են ընկնում հոգաբարձուհի-
րը, իսկ աղայոց զարդը բոլորովին վը-
նասակար է երկնայն համար առողջա-
պահական կանոնների կողմից, Հասարա-
կութիւնը թէն զգում է իւր այս պակա-
սութիւնը, բայց դժբաղդարար չը կայ
մէկը որ կարողանայ գործին ցանկալի
հետեւանք տալ: Պ. պ. Նաւարեաններին
յայտնի լինելով վերադառնալ զգալի պա-
կասութիւնը, լաւ կանխեն եթէ կամենա-
ն յատճառ դառնալ այս բարի նպա-
տակի իրագործմանը, և դա շատ հեշտ
կը լինէր նոցա համար, եթէ միայն բա-
րեհաճէին իւրեանց տան կից (սեպհա-
կան) դատարկ գետնը նուիրել երկնե-
զարդների շինութեան համար: Սորանով
նոցանախ անմահ կը պահէին իւրեանց հօր
յիշատակը ինչպէս երկրպագում, նոյնպէս և
ապագայում երկրորդ բարի օրինակ կը
դառնային և արիւններին և երրորդ՝ ժողո-
վրդի միջից կը վերանար այն կուսակցու-
թիւնը, որի շնորհիւ յետագայում է ու-
սումնարանի շինութիւնը:

— Յաջորդ թագուտ վարդապետը
ստորագրական թերթեր է բաժանել քա-
հանաներին ՎԱՆԱՅ սովորականների հա-
մար նուիրատուութիւնք հաւաքելու: Հա-
տորագրութիւնը չարուսակվում է և յոյս
կայ, որ գանձակեցի կօզնին իւրեանց
սոված եղբայրներին:—

— Գանձակեցի մտադիր են Ամբրո-
սիոս վարդապետի երկրագործական զգա-
րոցի անունով հաւաքած փողերը յատ-
կացնել վանայ սովորեց օգնող: Սորա
մասին շուտով գրելու են Թիֆլիսի կօ-
միտետին:—

— Այս տարի ԳԱՆՁԱԿԻՑ վարդա-
նայն տունը հանդիսով տօնուհեցաւ ս. Գ.
Երեմիայի խումբը բազմութիւն ներկայ
էր հանդիսին Շնորհաւարութիւն քաղա-
քիս պատգամաւոր մեծ. Շ. Ս. Յովհան-
նիսեանին, որը հրամայել էր բոլոր հայ
վաճառականներին և արհեստագործներին
կրպակները փակել և ներկայ լինել հան-
դիսին: Պ. Ն. Շահումեանն ու Բ. Շեր-
մադանեանը ձառք կարդացին:—

— Յաւօք սրտի պէտք է ասեմ, որ
սիրողների խումբը այս տարի չը կարո-
ղացաւ ներկայացում տալ. դորա պատ-
ճառը ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ դանդիկ
պակասութիւնը:

Արդե՞ք երբ պէտք է Գանձակն էլ ի-
րաւունք ստանայ հանձնակալական քաղաք-
ների շարքը անցնել:—
— Վարդանայն տունը օրը ԳԱՆՁԱԿԻՑ
վիճակաբար է լինում. վիճակի հանդի-
ցան զարդոցի աշակերտներին կարած
և ասեղնագործած իրեղէնները, Հաւա-
քուցեալ 190 ր. Յարգելի ընկերոջը,
չը կարծէք թէ այդ գումարը նոյն օրը
հաւաքուցեալ. ոչ. արդէն 5 ամիս է որ
ստորագրութեան ցուցակը դռնէ դուռ
ման են ածում և հազար ու մի տեսակ
համոզեցուցիլ խօսքերով, աղաչանքով
ու պաղատանքով են ստորագրուել:—

— Ամսոյս 2-ին առաւօտեան 6 ժա-
մին ԳԱՆՁԱԿԻՑ մի թիթի երկրաշարժ
եղած է. երկրաշարժը չը շանաճն էր:

ԲԱՇՆՈՐԱՇԵՆԻՑ մեզ հաղորդում են
հետեւեալ լուրերը:

— Տարածուած է ծաղիկ հիւանդու-
թիւնը, որը աւելի վարակում է երեխա-
յոց:— Ռնինը բժշկի մեծ կարողու-
թիւն:

— ՈՒՎԱՅՆՈՐԱՇԵՆ հայաբնակ գիւ-
ղի երկու քահանաները, իւրեանց հոգե-
րական պարտականութիւնները թողած,
աւելի լաւ են համարում ունենալ գիւ-
ղացւոց հետ ամենօրեայ անպատուու-
թիւնը:— Նոյնպէս մէկը, մօտ օրե-
րում, մեղադրուած էր այստեղի հայտա-

րար դատարանի մաս մի մասնակցող ան-
պատեհություն պատճառաւ Գառնաբեր
վճարողը որով տալ հոգևոր իշխանութեան
նրա Միթթ դա այստեղի ժողովրդի մէջ
լաւ բանէ:

— Ստացուած է և շարունակ ստաց-
վում է ԵՐԵՎԱՆԻ պ. նահանգապետի
կարգադրութեամբ արքունական ցորեն,
որը բաժանվում է ժողովրդի ամենաաղ-
քատ մասի մէջ հետեւեալ կարգով ամեն
մի հոգին ստանում է 10 ֆ.— Գանա-
կութիւնը շատանում է գերդաստանի
անդամների թուի համեմատ:

— Շարուր — Գարալագեաղ դաւա-
ռում շատացել է աւազակութիւնը. որ
չէ անցկենում որ մի մարդ չապանեն,
վերադառնալ կամ կողոպտեն:— Մտաւ օրե-
րում աւազակները ներս մտնելով Մաղ-
թայ գիւղում մի սելիկի տուն և կողոպ-
տելով բոլոր ունեցածը սպանում են սե-
նեակում խեղճի կնոջը, իսկ երբ մարդը
կամենում է օգնութիւն գոտալ իւր հա-
րաններին, նորան էլ բախի մէջ են ըս-
պանում:—

— Այժմ ԲԱՇՆՈՐԱՇԵՆՈՒՄ նախկին-
անցի պ. կարապետ Զաքարեանը և
նորանից 7 վերտա Զաւարուկեանը
գտնուած են ինչպէս գիւղում երեսնցի պ.
Գառնա Յոգիանիսեանը և նախկինան-
ցի կարապետ Սողոմոնեանը երեսնում
գնած ալիքը ծախում են այստեղի ժո-
ղովրդին ձեռնառն գնով:— Յիշեալ պա-
րաններին մենք էլ մեր կողմից խորհուրդ
կուտայլքը որքան կարող են արժան
գնով ծախելու:—

— Չնայով որ մտել ենք մարտ ա-
միսը, այստեղ նորից սկսում է ձմեռը
իւր ցուրտ եղանակով և շատ ձիւնով
Փողոցները աստիկ ցելի է և կեղտոտ:—
Ժողովուրդը բոլորովին չգիտէ մաքրու-
թիւն բառը, չնայած պ. գաւառա-
պետի այդ բանի համար ամեն մի գիւ-
ղացուն ստիպելու:—

— Չէք կարող անել փողոցներում
երկու քայլ, որ չհանդիպէ թախառող
տաճիկ ողորմութիւն խեղդողներին: Վեր-
ջիններից մէկը մանկով այստեղի մի
ծառայողի խոհարանը և տեսնելով ե-
րան կերակուրը, բաց է անում պղնձի
բերանը և փառաւոր կերպով բոլոր նա-
րա մէջ գտնուած միւսը գուրտ տալիս ու
տանում և մեր պարոնին այդ օրը մե-
ղէն կերակրից դրուում:

— ՇԱՐՈՒՐԻ տանուտէրներից մէկը
պաշտօնապէս յայտնել է գաւառապե-
տին, թէ իրան յանձնած հասարակու-
թեան գիւղերի մէջ կայ բողոքի ցաւ
հրահրութիւնը, որը աւելի յայտնում է
երեկայոց և որի հետեւանքի մեծ մասը
լինում է մահ:

Իմբազիր Պ. ՍԻՄԵՆՈՆԻԱՆՑ:
Հրատարակիչ Հ. ԷՆՖԻԱՃԻՅԱՆՑ:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

Պ. Զ. Գրիգորեանցի գրափառա-
ւանդում ծախուում է բոլորի Գ.
Տէր-Գրիգորեանցի հետեւեալ աշխա-
տութիւնը:

Վարա կիչ Հիւան դու իւնն եր.
(Մաղիկ, կարմուխ, սկաւառակ,
բժաւոր տիկ, անդադարձ անդ,
գիշերաբեր, ընդհատ տեղ, խոլբայ,
գիղին տեղ, որովայնատիկ և ժան-
տախտ)

Սոցա յատկութիւններն, ծագման
և տարածման եղանակներն և նա-

խաղաղապանդական միջոցներ:

Գինն է ամենայն անդ 50 կոպէկ.
Օտարաբաղադրողները թող բա-
րեհաճին դիմել Վաղարշապատ բժիշկ
Տէր-Գրիգորեանցին (Եւ Երանապատ,
Դոկտոր Թեր-Գրիգորեանց):

4—5

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ Հայոց հոգե-
ւոր ԴՊՐՈՑՈՒՄ հոգաբար-
ձական խորհրդարանի մէջ,
1880 թ. ապրիլի 9ին, երեկոյ-
եան 8 ժամին, կը լինի աճուրդ
(առանց կրկնաճուրդի) կա-
պալաւ տալու Թէլէթի սուրբ
Գէորգայուկտառեղոյ գաւ-
թումը գտնուած մի կրակի
իրա մի սենեակով: Պայմա-
թուղթը կարելի է կարդալ
հոգաբարձութեան գիւնանա-
տան մէջ ամեն օր, բացի
կիրակէից և տօն օրերից,
առաւօտեան 10—ց 12 ժամին:

ՆԵՐՍԻՍԵԱՆ Հայոց աղ-
դային հոգեւոր ԴՊՐՈՑՈՒՄ
հոգաբարձական խորհրդա-
րանի մէջ ապրիլ ամսուայ
9ին 1880 թ., երեկոյեան
8 ժամին կը լինի աճուրդ
(առանց կրկնաճուրդի) կապա-
լով տալու նոյն դպրոցի կու-
լուածքը (ընծայած հանգու-
ցեալ Աւետիք Փիւրցեանցի),
որ գտնուում է Սալդաղա-
կի անուանուած փողոցումը
Պայմանաթուղթը կարելի
է կարդալ հոգաբարձու-
թեան գիւնանատան մէջ
ամեն օր, բացի կիրակէից և
տօն օրերից, առաւօտեան
10—ց 12 ժամին:

Դոկտոր Բաբայեանը ըն-
դունում է Հիւանդներ, ըստ
սովորականին, երեք շաբթի,
չորեք շաբթի, հինգ շաբ-
թի և շաբաթ օրերը առաւօտ
9—11 ժամը. միայն ընտանա-
րան փոխած է, պէտքէ հարցնել

Բայեդուրեանի տան վերի
յարկում. Սերգեյեւիկի փո-
ղոց:

2—3

Վաճառական Գաւ-
րիէ Եսայեան Սալամ-
բէգեանցը ինքրում է այն
անձանց, որոնց նա պարտ է,
յայտնել վեքսիլներն և վկա-
յաթղթերը պ. քննիչ Ստա-
լին, երկրորդ Հաշտարար բա-
նում, կոնտրոլի պալատի
Հանդէպ:

1—5

Մամուլի տակից դուրս
եկաւ և ծախվում է Կեն-
դրօնական գրափառաւանդ-
ում մի գրքի պ. Ա. Բիշ-
միշեանցի—ԳՐՈՇՈ և ԿԸ-
ՐԱԿԻ ՇՈՒՐՋԸ վեպերով:
Գրքի կի գինն է երեսուն
կոպ. բոլոր արդիւնքը յառ-
կացրած է յօգուտ ՎԱՆԱՅ
ՍՈՎԵԼՈՅ:

2—5

ԲԺՇԿԱՊԵՏ ԵՒ ԱՆ-
ԴԱՄՆԱՀԱՏ Գ. Ա. ԳՈՒ-
ՉԻՐԵԱՆՑԸ տեղափոխ-
վել է Լաբորատորիի փո-
ղոցի վրայ, № 8, Սիմեոն-
վի տունը: Հիւանդներին ըն-
դունում է 8½—10½ ժա-
մը առաւօտեան և 5½—7
ժամը երեկոյեան. Հրաւոր-
ներին ընդունում է ձրի:

2—3

Օրերում դուրս եկան մամուլի
տակից և վաճառվում են Զ. ԳՐԻԳՈՐ-
ԵԱՆՑԻ կողմի. գրափառաւանդում.
1. ԱՊԱՄԵԱՆ. — ԳԵՐՈՐՈՒՄԻ Ե
ԹԱՐԳԱՆՈՒԹԻՒՆՔ. ՏԻՖԼԻՍ, 1880 թ.
գինն է 1 ռ. 25 կ. 2. ԳՕՍՏՈՐ ԲՈՂԻ.
— ՈՍՏՈՒՄԻ անդադապահութեան ՏԻ. 80
թ. գինն է 35 կ. 3. ՅԵՐԵՐՈՒՆ Տա-
ւիլ Զիւնադի 30 կ. 4. ԳՈՒԿԱՅԵԱՆՑ.
— ԸՆԴՀԱՆՈՐ պատմութիւն Հայոց
դպրոցների համար Զ. Ա. ՏԻՖԼ.
80 թ. գ. 80 կ. 5. ԳԱՄԱՌ. — ԳԱ-
ԹԻՊԱ. — Մանկական երգեր 80 թ.
անկաղը 15 կ. նոյն կազմած 25 կ.:

2—6

1880 Գ. ПОДПИСКА НА ГАЗЕТУ. 1880 Գ.

Съ 1-го марта 1880 г. будет выходить въ форматѣ нашихъ дорожныхъ и большихъ газетъ—недорогое періодическое изданіе подъ названіемъ:

РУССКАЯ ГАЗЕТА

ПОЛИТИЧЕСКАЯ, ОБЩЕСТВЕННАЯ, ЭКОНОМИЧЕСКАЯ, И ЛИТЕРАТУРНАЯ. Каждый № „Русской газеты“ будетъ вмѣщать въ себѣ двадцать че-
тыре колонны плотнаго шрифта или около четырехъ тысячъ строкъ
текста въ стихахъ и прозѣ, живаго и разнообразнаго содержанія.

„Русская газета“ будетъ выходить листами большаго формата: по воскрес-
нымъ, вторникамъ, средамъ, четвергамъ и субботамъ; по понедѣльникамъ же и пят-
ницамъ о выходящихъ событіяхъ и особенно замѣчательныхъ случаяхъ, будутъ печат-
аться особыя прибавленія.

Каждый мѣсяцъ (перваго числа) будетъ подписчикамъ на „Русскую газету“
будетъ безплатно разосланъ „ХУДОЖЕСТВЕННЫЙ ЛИСТОКЪ“, состоящій изъ
прекрасно исполненныхъ рисунковъ замѣчательныхъ событій и происшествій истекша-
го мѣсяца, портретовъ выдающихся личностей и т. п.

Кромѣ того, къ концу года, годовымъ подписчикамъ, будетъ безплатно разо-
сланъ „АЛЬБОМЪ СТРАНСТВУЮЩАГО ХУДОЖНИКА“, въ которомъ—карандашемъ,
перомъ, рѣзцомъ и кистью (посре стѣхъ олеографіи, хромолинографіи, литографіи и
гравир ованія) изображены: сцены изъ общественной, частной, служебной, уличной и
охотничьей жизни; кони съ картичь и другіихъ образованныхъ произведеній русскихъ
художниковъ, типы разнообразной толпы; каррикатуры и проч.

Въ первыхъ числахъ декабри текущаго года, будетъ подписчикамъ „Русской
газеты“, будетъ безплатно разосланъ РОСКОШНО ИЗДАННЫЙ „ИЛЛЮСТРИ-
ОВАННЫЙ СЕМЕЙНЫЙ КАЛЕНДАРЬ“ на 1881 годъ.

Редакція въ новомъ составѣ своихъ сотрудниковъ считаетъ долгомъ заявить,
что „Русская газета“ съ перваго марта настоящаго года будетъ издаваться въ дру-
гомъ видѣ и приложитъ всѣ старанія, чтобы изданіе „Русской газеты“ удовлество-
вало разнообразнымъ требованіямъ публики. Благодаря самому живому участию, которо-
принимаетъ въ изданіи газеты извѣстныя силы литературнаго и ученаго міра, ре-
дакція вполнѣ убѣждена, что „Русская газета“ съ настоящаго года получитъ то зна-
ченіе, какое она должна имѣть для своихъ читателей и какого она до сихъ поръ не имѣла.

Новая редакція „Русской газеты“ положитъ всѣ свои силы на то, чтобы стра-
нны ея изданія были живыми выраженіемъ „здобы дил“ и „духа времени“. Въ
проявленія въ разномыслии и разнохарактерной жизни русскаго общества, какъ
въ столицахъ, такъ въ губернскихъ и уѣздныхъ городахъ и во всѣхъ захолустьяхъ
провинціальной Руси, будутъ изображаться съ фотографическою точностію.

Мы не станемъ подбирать факты и описывать ихъ въ излюбленный какой либо
цѣль, но будемъ представлять на судъ общественнаго мнѣнія всякое крупное и мел-
кое явленіе въ томъ видѣ, въ какомъ оно представляется нашимъ глазамъ.

Въ своей дѣятельности по изданію „Русской газеты“ мы беремъ за образецъ
западныхъ нашихъ соотѣй—американцевъ, у которыхъ несуществуетъ, такъ
называемой, „попавши“ и у которыхъ не принято за правило говорить одно толь-
ко хорошее, а о дурномъ—умалчивать. Всякій фактъ будетъ изображаться такъ какъ
онъ есть на самомъ дѣлѣ, такъ сказать, недранированными, обнаженными.

Въдаль во всѣ жизненные вопросы русскаго общества, мы конечно не оста-
вимъ безъ вниманія нужды и интересы, общественную и частную жизнь нашего ду-
ховенства и употребимъ всѣ зависящія отъ насъ мѣры въ раскрытіи тѣхъ давно сто-
явшихъ роковыхъ причинъ, которыя служатъ тормазомъ для блужденія его съ ос-
тавшими обществомъ и для улучшенія его матеріальнаго положенія.

Мы отвѣдемъ въ „Русской газетѣ“ приличное мѣсто и для обсужденія тѣхъ
вопросовъ, которые могутъ интересовать военное сословіе.

Имѣя въ виду не одну интеллигентную, но массу читающей публики, мы бу-
демъ стремиться къ тому, чтобы каждая статья въ „Русской газетѣ“ была написана
живо, легко, занимательно и общепонятно. По всѣмъ вопросамъ политической, эконо-
мической, общественной, ученой, литературной и художественной жизни, мы бу-
демъ говорить простымъ языкомъ, неспешая своихъ произведеній цитатами и непо-
давая ихъ учености и лукавымъ мудрствованіемъ.

Полнота, достовѣрность и свѣжесть извѣстій будетъ поставлена нами на пер-
вый планъ. Для достиженія этой цѣли мы сгруппировали около себя цѣлый кружокъ
корреспондентовъ и репортеровъ.

Однѣ изъ чертъ нашего изданія будетъ животопреносущій интересъ минуты
и быстрое всестороннее ознакомленіе публики со всѣми явленіями въ нашемъ обществѣ
„РУССКАЯ ГАЗЕТА“ БУДЕТЪ СОДЕРЖАТЬ:

1. Правительственныя рас-
поряженія и постановленія.
Отчеты административныхъ мѣстъ и лицъ.
Свѣдѣнія о пребываніи Высочайшихъ особъ.
2. Политика. Обзоръне ино-
странной и внутренней политической жизни.
Статьи по разнымъ государственнымъ, по-
литико-экономическимъ и общественнымъ
вопросамъ.
3. Биржа и капиталъ. Де-
нежный рынокъ. Заграничная и внутренняя
биржевая хроника. Дѣятельность банковъ,
акціонерныхъ обществъ и другихъ учре-
жденій. Акцизы.
4. Торговля и промыслы.
Товарный рынокъ и торговая хроника.
Фабричное, заводское и ремесленное дѣ-
ло. Кустарная промышленность.
5. Жизнь. Явленія въ обществен-
ной и частной жизни. Происшествія въ
Россіи. Корреспонденція. Вѣсти изъ про-
винцій. Случай, слухи и курьезы.
6. Наука. Изобрѣтенія, открытія
7. Искусства по всѣмъ отраслямъ знаній
за границей и въ Россіи.
8. Хозяйство. Народное, до-
машнее, военное, церковное. Городское и
сельское благоустройство. Санитарныя и
гигіеническія нужды.
9. Литература. Романы, по-
вѣсти, разсказы, очерки, сцены, стихот-
воренія—оригинальные и переводные.
Путешествія. Фельетоны. Журналы и га-
зеты. Биографія.
10. Театръ и музыка. Разборъ
пьесъ. Офиска игры артистовъ на столи-
чныхъ и провинціальныхъ театрахъ, соби-
раніяхъ, вечерахъ и пр.
11. Судъ. Процессы въ коммерче-
скихъ судахъ, въ общихъ и мировыхъ су-
дебныхъ учрежденіяхъ.
12. Исторія и статистика.
Историческія и этнографическія очерки.
13. Свѣдѣнія: жѣлѣзно-дорожныя,
судебныя, почтовые и другія. Телеграм-
мы.

ПОДПИСНАЯ ЦѢНА:

Безъ доставки:	Съ доставкой или пересылкой:
На годъ (съ 1 мар. 1880 по 1 мар. 1881) 6 р. 50 к.	На годъ 8 р. — „
„ 1/2 года 3 р. 50 к.	„ 1/2 года 4 р. 25 „
„ 3 мѣсяца 2 р. — „	„ 3 мѣсяца 2 р. 50 „
„ 1 мѣсяцъ 1 р. — „	„ 1 мѣсяцъ 1 р. 15 „

ПОДПИСКА ПРИНИМАЕТСЯ:

Въ Москвѣ: въ конторѣ изданія „Русской газеты“ типографія
Императорскихъ Московскихъ театровъ, у Зоологическаго сада, д. И. И.
Смирнова; въ книжномъ магазинѣ И. И. Смирнова, на углу Охот-
наго ряда и Моховой улицы, д. Корзинкина. Въ конторѣ редакціи: Никит-
ская, противъ Никитскаго монастыря, д. книженъ Вадбольскихъ и у всѣхъ извѣстныхъ
книгопродавцевъ.

Въ С. Петербургѣ: въ отдѣленіи конторы „Русской газеты“ при книж-
номъ магазинѣ Карбасникова и у другихъ извѣстныхъ книгопродавцевъ.

Иногородныхъ просямъ исключительно обращаться въ конто-
ру изданія „Русской газеты“: Москва, типографія Импе-
раторскихъ Московскихъ театровъ, у Зоологическаго са-
да, д. И. И. Смирнова.

*) Первый листъ котораго преимущественно будетъ посвященъ торжеству 19
февраля, сего года, по случаю благополучнаго 25-ти лѣтняго царствованія Государя
Императора, съ его пожеланіемъ.